

De boekjes van A. HANS worden in alie scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 344 in en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeyen. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avont-
uur. — 327. De Reis in den nacht. — 328. De Zwarte Bende.
— 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare sol-
daat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonder-
land. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Ha-
ven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. —
336. Een brutale feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338.
De vlucht over de Schelde. — 339. Neels' avontuur. — 340.
De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342.
De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den
Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vakantie.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

Nr. 348.

A. HANS

Het Verborgen Koffertje

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

HET VERBORGEN KOFFERTJE

I.

Lang geleden woonde op een kasteel in Boemen, de hertog van Friedland, een trotsche en ruwe man. Hij was ook hard voor zijn goede vrouw, die een ongelukkig leven leidde. Eigenlijk behoorde het kasteel met de omliggende goederen aan haar, want zij bezat alles, toen zij trouwde. Maar zij had nu niets te zeggen en moest dikwijls de booze luimen van den ridder verdragen.

Op een morgen, zou de hertog uitrijden om te jagen. Hij verwachtte twee vrienden. Slechts een verscheen.

— Walter, gij hebt graaf Herman toch ook uitgenoodigd? vroeg de hertog aan den slotvoogd, de man die de overste was der dienstboden, en toezicht hield, wanneer de ridder afwezig was.

— Neen, heer, graaf Herman heb ik niet uitgenoodigd, want gij hebt mij dat niet bevolen, antwoordde de slotvoogd.

— Gij liegt!

— Maar heer...

— Gij hebt het vergeten en nu beweert gij, dat ik niet over graaf Herman gesproken heb!

Houdt gij mij voor een onnoozelaar, die niet weet wat hij zegt!

En woedend sloeg de hertog den slotvoogd met zijn rijzweep in 't gelaat. dat alle bedienden het zagen.

— Ik zal u leeren beter mijn bevelen na te komen! raasde de hertog. Uit mijn oogen, kerel!

Walter, de slotvoogd, begaf zich naar binnen. Hij vleide en fleemde den hertog altijd, maar in zijn hart was hij trotsch en dat toonde hij steeds tegen de bedienden, welke hij barsch toesnauwde en soms sloeg.

Hij balde nu de vuisten en siste:

— Ha! hertog van Friedland, dat vergeet ik niet... Mijn beurt komt ook wel eens. Vandaag hebt gij gemaakt, dat ik u haat!

De oude Margaretha, die in dienst was van de hertogen, had door het raam het tooneel gezien. Walter kon haar niet verdragen, omdat zij zoo hoog in de gunst stond der kasteelvrouwe.

— Ga weg, oude feeks! schold hij toen ze juist door de gang kwam.

— Wie zoo gaarne anderen slaat, moet ook maar eens een klap kunnen verdragen, zei Margaretha.

Zij ging in de kamer van haar meesteres, die al eenigen tijd ziekelijk was.

De hertog vertrok met zijn jachtstoet. Hij was veel afwezig. En nu ook bleef hij den ganschen dag uit.

Toen hij 's avonds terugkeerde, was zijn opperjager Diederik zwaar gewond door een ongelukken val. Diederick was de zoon van de oude Margaretha en woonde nabij het slot. Zijn vrouw was jong gestorven, en de twee kinderen, Koenraad en Liesbeth, misten hun moeder zeer. Zij waren blijde, als zij eens bij grootmoeder op het kasteel mochten komen. Liesbeth was pas twaalf jaar, en moest toch al het huishouden doen.

Hoe bedroefd waren de kinderen, toen hun vader zwaar gewond en bewusteloos thuis werd gebracht. Dadelijk kwam grootmoeder. De oude Margaretha had het ongeluk vernomen en de hertogin stond haar toe, haar zoon te verplegen. Maar in den nacht stierf Diederik. En Koenraad en Liesbeth waren nu weezen.

Schreiend kwam de oude vrouw 's morgens op het kasteel. De hertog zag haar.

— Hoe is het met Diederik? vroeg hij.

— O, heer, hij is gestorven... En daar zitten nu de arme schapen van kinderen! jammerde Margaretha.

— O, ja, 't is waar, hun moeder is ook dood. Wel, luister, Diederik was een flinke dienaar. Zijn kinderen mogen op 't kasteel wonen...

— O, dank u, heer! God zal het u loonen!

— Haal ze maar! Zij kunnen nu niet meer in dat huis blijven.

Margaretha keerde terug om Koenraad en Liesbeth.

— Wat moeten die mormels hier? vroeg de slotvoogd, toen de oude vrouw met haar kleinkinderen binnen trad.

— Koenraad en Liesbeth zullen voortaan op het kasteel wonen en pas op, dat gij ze kwaad doet! Dan zal de hertog het weten.

— Die bengels hier wonen? Dat zegt de hertogin u misschien...

— Neen, dat zeg ik! klonk plots de stem van den kasteelheer zelf.

Hij was uit een kamer gekomen, en keek nijdig naar Walter.

— Gij verbeeldt u zeker hier meester te zijn, als ik er ben, vervolgde hij. Gisteren heb ik het u anders laten voelen en ik denk er over, een ander in uw plaats aan te stellen.

De slotvoogd schrok. Zou hij zijn voorname post verliezen?

— Heer, ik wist niet, dat gij toegelaten hadt die kinderen hier te brengen, stamelde hij.

— Dan weet gij het nu! Zij blijven hier wonen, Margaretha kan voor elk een kamer kiezen. En zij zullen bij haar aan tafel eten. Zorg, dat gij die arme schapen nooit een verkeerd woord toespreekt.

Walter was nog nijdiger nu, al durfde hij dit niet te toonen.

Zoo woonden Koenraad, die veertien en Liesbeth, die twaalf jaar oud was, nu op het slot. En Walter had een hekel aan de kinderen.

Voor een keer had de hertog van Friedland, medelijden betoond. 't Gebeurde echter heel zelden.

II.

Zekeren avond had de hertog met vrienden veel gedronken en hij was laat gaan slapen. 's Morgens stond hij slecht geluimd op.

— Ik ben half ziek... er moet hier fel gestookt worden, zei hij tot zijn echtgenoot, toen hij in de eetzaal kwam.

— Gij zijt ongesteld van den wijn. Waarom toch dat overmatig drinken? En gisteravond was het in de kamer, waar gij met uw vrienden zat, een getier, dat ik mij schaamde voor het dienstvolk, sprak de kasteelvrouw.

— Hebt gij mij weer te vermanen! Ik dult dat niet! snauwde de hertog. Meent gij dat ik ook zoo triestig wil zitten suffen als gij? Gij waart weer te trotsch om u gisteravond aan mijn gasten te vertoonen.

— Met zulke ruwe kerels, echte dronkaards, als graaf Herman en jonker Wilhart, spreek ik niet.

— Beleedig mijn vrienden niet!

— Ik zou ze 't kasteel willen verbieden. Eigenlijk behoort het slot mij toch toe.

— En gij wilt zeggen, dat ik een arme rat ben, die niets bezat? O, ik weet wel, dat gij eigen-

lijk mij ook veracht! Kondt gij me maar verjagen!

— Nooit heb ik zulke gedachten gehad!

— Gij liegt! Gij haat mij!

De slotvrouwe stond op.

— Als gij zulke taal voert tegen mij, ga ik heen, sprak ze.

— Hier blijven! beval de hertog, wiens humeur nog slechter werd.

Toen zijn vrouw zich toch wilde verwijderen, greep hij haar bij den arm, en dwong ze weer neer te zitten in den zetel.

— Gij hebt daar van het kasteel gesproken, hernam de hertog. Gij zult nu eigenlijk eens een stuk teekenen, dat gij het mij schenkt.

— Dat kan ik niet, zoolang mijn broeder leeft, die medebezitter is van sommige landerijen.

— De kerel is aan 't zwerven geraakt, en voorzeker al dood!

— God geve, dat hij nog leeft, Maar zoo ik niet zeker weet, of hij dood is, beschik ik niet over het kasteel en de andere goederen.

— Gij zult mijn zin doen... Ik heb er al lang over nagedacht! En het moet vandaag gebeuren. Ik zal om den klerk zenden, die alles zal beschrijven!

— Neen! 't Gebeurt niet, wedervoer de kasteelvrouw.

De hertog wond zich meer en meer op.

— Gij weigert? schreeuwde hij.

— Ja.

— Dan zal ik u opsluiten, zooals ik nog eens gedaan heb, tot gij mijn zin doet!

De hertog ging heen om den slotvoogd te roepen. Maar de vrouwe verliet na hem de kamer en snelde naar buiten. Neen, zij wilde niet meer in een der donkere, vochtige kelders zitten. Zij kon veel onrecht verdragen, maar dat verdroeg zij niet meer.

Zij snelde naar de binnenplaats. Juist leidde een stalknecht een paard naar de drinkplaats.

— Geeft mij dat paard, zei de vrouwe. Help mij er op!

Verwonderd gehoorzaamde de knecht. De kasteelvrouwe reed heen. Een uur verder stond een abdij. Daar wilde zij een schuilplaats vragen. Ontsteld kwam zij bij 't gesticht. Monniken traden buiten.

— Help mij! smeekte de kasteelvrouw. Schenk mij gastvrijheid... En leid mij ook bij den abt. Ik moet met hem spreken!

Zij trad de abdij binnen en vertelde alles aan den abt. Deze wees haar een kamer en beloofde dadelijk met den hertog te gaan spreken.

De kasteelheer was woedend toen hij bemerkte, dat zijn vrouw gevlucht was. Hij schold den stalknecht uit. Nijdig zette hij zich bij het vuur. Hij dacht na en werd kalmer. Hij voelde dat hij

toch te ruw gehandeld had. Wat later kwam de abt. Hij sprak met den hertog en vermaande hem. Dit zou de hertog van niemand anders verdragen hebben, maar voor den hoogen geestelijke had hij toch wat eerbied. Hij beweerde, dat zijn vrouw de twist te hoog opgenomen had. Hij zou meegaan naar de abdij en haar terug halen.

Dit gebeurde. De hertog beloofde over het bezit van het kasteel te zullen zwijgen. De vrouwe vergezelde hem, en 't scheen weer vrede op het slot. Maar de hertog bleef wrokken. Hij was hard voor zijn volk en menigen keer schold hij ook Walter, den slotvoogd uit.

Eenige weken verliepen. Toen kwam er groot nieuws. De keizer moest oorlog voeren en riep de ridders op. De hertog van Friedland was onverschrokken in den strijd en de keizer zou hem 't bevel over het leger geven. Voor langen tijd vertrok dus de hertog. De oorlog kon jaren duren en zou in een ver land gevoerd worden.

Walter kreeg toch weer het bestuur van het kasteel. Toen de hertog met zijn volk weg reed, keek Walter hem na.

— Ik wilde dat gij nooit meer terug keerdet... Ik haat u! Ik vergeet die klappen van de rijzweep niet, mompelde hij.

III.

De hertog was reeds meer dan een jaar weg. 't Was een treurige avond op het kasteel. De hertogin was zoo ziek geworden, dat men voor haar leven vreesde.

Margaretha zat bij de kranke. De wind huilde om het kasteel. Nu en dan sloop de slotvoogd binnen, maar hij keek grimmig en zei niets. Margaretha had 't gevoel, alsof hij haar bespiedde. Zij liet hem ongemoeid.

De hertogin had gesluimerd en ontwaakte.

— Margaretha, zijt gij daar? vroeg ze met matte stem.

— Ja, mevrouw... Ik verlaat u niet...

— Ik voel, dat ik niet lang meer zal leven...

— Maar gij kunt nog beter worden...

— Neen... O, ik denk aan den hertog... Nooit zendt hij nieuws... Toch wil ik hem alles vergeven... De klerk moet morgen komen en een stuk schrijven. Ik zal het kasteel en de goederen aan mijn man nalaten, onder voorwaarde mijn broer zijn deel te geven, indien hij terug keert. Ik mag geen wrok hebben.

— Zoo zult gij in vrede sterven, mevrouw. Maar ik bid God voor uw herstel.

— O, ik ben zoo zwak...

De wind stootte tegen de in lood gevatte ruitjes en huilde door de schouw. Margaretha was angstig.

— Roep Walter, hernam de hertogin. Ik moet hem spreken over den klerk...

De slotbewaarder kwam. Hij beloofde den volgenden dag den klerk te doen halen.

Margaretha waakte in dien langen nacht. Alleen ging zij nu en dan even zien, of Koenraad en Liesbet rustig sliepen.

Den volgenden morgen kwam Walter met den klerk, die op het dorp woonde en een der weinige personen was, welke konden lezen en schrijven.

Hij zei tot Margaretha, dat hij en de klerk alleen moesten zijn met de hertogin. Om bij de kranke geen twist uit te lokken, ging de oude vrouw heen.

Na een half uur vertrok de klerk; de slotbewaarder liet hem uit.

Margaretha kwam terug bij de hertogin.

— Nu ben ik gerust, zei de vrouwe. Ik heb het kasteel en de goederen aan mijn man overgelaten. Hij is slecht voor mij geweest, maar ik vergeef het hem. Ik moet kwaad met goed vergelden... O, als de hertog terug keert, zeg hem dan, dat ik het stuk met geld en juweelen in een ijzeren koffertje heb laten sluiten. God geve, dat mijn man zijn ruwheid aflegge en zachtmoedig worde.

Margaretha luisterde maar vaag. Zij was zoo erg bedroefd, en zij voelde zich ook onwel.

Den volgenden dag kwam de overste der naburige abdij de hertogin berechten. Het was stil bin-

nen het slot. Walter dwaalde grimmig rond.

Nog twee dagen leefde de hertogin. Rustig stierf zij. 't Was een eenvoudige begrafenis. De klerk had toch een bode naar den hertog gezonden, maar deze was zeer ver weg.

Margaretha lag weken ziek. Een meid paste haar op. Het waren droevige dagen voor Koenraad en Liesbeth. De slotbewaarder voer dikwijls nijdig tegen hen uit. Nog kon hij de arme kinderen niet verdragen.

Eindelijk herstelde Margaretha, maar zij was zeer achteruit gegaan.

— 't Is net of mijn geheugen weg is, kloeg ze. Ik herinnerde mij nauwelijks dat de hertogin gestorven is.

De slotbewaarder hoorde dit.

— Haar geheugen verzwakt, zei hij bij zich zelf. Ha! dat past mij goed! De hertog zal het kasteel niet bezitten. Ik weet dat de broer der hertogin nu ook in 't leger is. Hij leeft dus nog en zal het kasteel opeischen, als de hertog niet kan bewijzen, dat zijn vrouw het hem nagelaten heeft. En ik zorg dat de hertog het ijzeren kistje met het stuk niet in handen krijgt. Het geld, dat er in zit, is reeds het mijne. Ja, mijn beurt is gekomen. Ik heb den slag met de rijzweep niet vergeten, en ik wreek mij, hertog van Friedland!

De oude Margaretha toonde nog alleen belangstelling voor haar kleinkinderen. De slotvoogd

durfde deze niet verjagen, omdat de hertog bevoelen had, dat zij op het kasteel moesten blijven, maar hij was zeer barsch tegen de weezen.

Weer verliepen maanden zonder dat de hertog terug keerde. De oorlog duurde lang. De hertog had den dood van zijn vrouw vernomen. Einde-lijk zond hij tijding; hij zou weldra terug keeren en zijn zuster mee brengen, om de huishouding te besturen.

— Maar gij zult het kasteel niet bezitten! zei Walter bij zich zelf. Margaretha is suf geworden... Er is nog een getuige: de klerk. Hij zal mij niet verraden...

De arme klerk vermoedde niet, in welk gevaar hij verkeerde.

Zekeren avond, toen hij van een verkooping moest terugkeeren, kwam hij niet thuis. Den volgenden dag vond men hem dood in het bosch. Niemand kon Walter van misdaad beschuldigen. Men dacht aan roovers, die den klerk het geld van de verkooping ontnomen hadden. En de zaak bleef duister.

IV.

De hertog was steeds gestegen in aanzien en had zich door zijn overwinningen een grooten naam gemaakt. Hij had den tijd niet meer om op zijn goederen uit te rusten. Des te meer waren de

kasteelbewoners verwonderd, toen er op een gunsten herfstdag een troep soldaten voor de slotpoort stilhield, en in naam van den hertog toegang verzocht. De aanvoerder beval alles voor zijn meesters komst gereed te maken, daar ook zijn zuster een weduwe hem vergezelde met haar eenig dochtertje Maria. Slechts de kamer der overleden hertogin moest gesloten blijven, en het was iedereen ten strengste verboden daar binnen te treden.

Met een ontevreden gelaat had de knorrige Walter de bevelen aangehoord. Slechts een persoon was er in het slot, die zich niets van het ongewone rumoer scheen aan te trekken; dat was de oude Margaretha.

Zij zat stil bij haar spinnewiel, maar haar beide kleinkinderen stelden meer belang in hetgeen er voorviel. Koenraad was spoedig te midden der soldaten, en trad eerst 's avonds laat het kamertje van zijn grootmoeder weer binnen. Ook Liesbeth was dikwijls het kamertje uitgelopen om te zien en te hooren, wat er op de binnenplaats voorviel. De oude vrouw had dus den herfstdag eenzaam en treurig doorgebracht.

De wind was opgestoken en hilde door de gangen van het groote gebouw. Koenraad en Liesbeth sloegen daar geen acht op. Zij zaten bij grootmoeder aan den haard en vertelden elkaar, wat zij gezien en gehoord hadden.

— O, wat zien die soldaten er toch prachtig

uit! zei Koenraad. Ik wil ook soldaat worden en zoodra ik groot en sterk genoeg ben, vraag ik den hertog in zijn leger te mogen dienen.

— Ja, die soldaten hebben prachtige wapenrustingen, antwoordde Liesbeth. Maar zij moeten in den oorlog. Neen, ik zou liever page zijn en in zijde en fluweel gekleed gaan en den hertog bedienen. Dàt moet ge worden, dan zou ik trotsch op u zijn!

Koenraads oogen glinsterden, doch hij zei op mismooedigen toon:

— Vader was maar jager bij den hertog en geen edelman. Pages zijn van adel en worden zelf eens voornamen ridders; maar was ik page, ik zou mijn heer trouw dienen.

— Stil kinderen, zei de vrouw. Praat niet van oorlog. De nacht is duister en ik denk aan de hertogin, maar het is niet waar, dat zij onverzoend met haar man gestorven is. Dat weet de abt ook; die heeft haar bijgestaan — en in mijn armen is zij zacht gestorven. O, het was net zulk een nacht, en hij, die boos is, dwaalt nog door het slot!

— Koenraad, ik word zoo bang! fluisterde Liesbeth en kroop dicht bij haar broeder.

— Grootmoeder bedoelt den slotbewaarder, lie altijd loerend rondsluip, antwoordde Koenraad.

— Ach, grootmoeder treurt nog altijd over den dood van de hertogin.

— Wacht, ik zal ze eens op andere gedachten brengen.

— Doe dat, zuchtte zijn zuster.

— Grootmoeder! sprak Koenraad luid. Overmorgen komt de hertog met zijn zuster en haar dochttertje. Zij hebben een groot gevolg van voornamen heeren en dames; dat zal dus veel verandering geven hier op het slot.

— Ja, zei de oude vrouw na eenige oogenblikken. Vroeger klonk hier vroolijk gezang en de jagers verzamelden zich bij het geschal der horens.

Weer verzonk grootmoeder in haar zwijgen, en broeder en zuster vervolgden hun gesprek.

Een hevige windstoot schudde op dit oogenblik de muren.

— Gaat slapen, kinderen! zei grootmoeder. Dat is het best, als het buiten zóó spookt.

Zelf gaf de oude vrouw het voorbeeld. Zij begaf zich ter rust en de kinderen volgden haar, hoewel dezen zoo spoedig niet tot rust konden komen. Beiden waren echter den volgenden dag reeds vroeg op de been, om te helpen bij de voorbereidselen tot de feestelijke ontvangst van den hertog.

Liesbeth ging het woud in om de laatste najaarsbloemen te plukken, en er de kamer van de vrouwe en haar dochttertje mede te versieren.

Zoo ging de dag spoedig voorbij, en met vroolijk kloppende harten wachtten de kinderen op

den volgenden. De grootmoeder was zeer stil, zij toonde niet de minste belangstelling.

Helder scheen de najaarszon en verguldde de tinnen en torens van het kasteel, toen de hertog met zijn familie en gevolg zijn intocht deed. Nu konden Koenraad en Liesbeth hun oogen den kost geven. Prachtig gekleede heeren en dames, waperende vaandels en wuivende vederbossen, oversten en soldaten, pages en dienaren zagen zij. Nauwelijks was de groote ruimte voldoende om allen te herbergen. De slotbewaarder liep steeds heen en weder met zijn grooten sleutelbos, terwijl hij den hertog naar de oogen zag.

Koenraad en zijn zuster stonden vooraan, en Liesbeth had eindelijk den moed de kleine Maria een fraaien ruiker aan te bieden. Vriendelijk lachte de zuster van den hertog haar toe en vroeg:

— Hoe heet gij?

— Liesbeth, antwoordde zij

— Nu, dan neem ik u in den bijzonderen dienst van de kleine gravin. Ga maar mede.

Koenraad was bezig kennis te maken met de pages. Hij bewees hun allerlei kleine diensten en spoedig sloten zij vriendschap met den knaap, die zoo aandachtig luisterde.

De hertog riep al gauw den slotvoogd bij zich.

— Ik kreeg twee boden, die mij den dood van mijn vrouw meedeelden, zei hij. Een werd door u gezonden.

— Ja, heer, dat was mijn plicht ..

— Natuurlijk! De andere bode bracht mij een brief van den klerk Michael. Deze schreef, dat de hertogin hem een stuk liet opstellen, waarin zij mij onder zekere voorwaarden het kasteel overliet. Dat stuk is in een ijzeren koffertje. Breng het mij.

— Een ijzeren koffertje, heer! Maar ik weet van niets, antwoordde Walter, als zeer verbaasd.

— Wat gij weet van niets!

— De klerk is hier geweest, dat is waar. Het was om rekeningen na te zien. Maar de hertogin heeft hem niets over het kasteel laten schrijven. Toch niet in mijn bijzijn. Hij is eenigen tijd alleen met haar geweest, loog Walter. Doch nooit heb ik van een dergelijk stuk of een ijzeren koffertje gehoord.

— Laat den klerk roepen!

— Hij is dood, heer! Hij werd in het bosch vermoord. Nooit is uitgekomen door wien.

— Die man zal niet gelogen hebben. Het ijzeren koffertje moet er zijn. Ik wil het stuk bezitten. Anders eischt graaf Ludwig, de broer der hertogin, het kasteel op. Die kerel leeft nog.

— Mogelijk heeft de hertogin het ergens verborgen, heer, maar ik weet er niets van, verzekerde de schelm.

— En Margaretha dan? Zij leeft nog?

— Ja... Zij is echter suf geworden...

— Wij zullen eerst in de kamer der gravin zoeken, besloot de hertog:

Maar daar werd het kistje niet gevonden. De hertog was woedend. Hij had echter geen achterdocht tegen Walter.

Hij begaf zich bij Margaretha.

— Vrouw, vertel mij, hoe is de hertogin gestorven? vroeg hij.

— De hertogin is als een Engel heengegaan. De slotbewaarder beweert, dat zij u niet vergeven heeft, wat gij tegen haar misdeedt. Maar het is wel waar. O, dien nacht... het stormde... en ik werd ziek... En nu is het raar in mijn hoofd... zoo raar... Er is iets, dat ik verloren heb in mijn geest. Ik weet niet wat...

Zoo sprak de oude vrouw op vreemden toon.

— Zij is zinneloos, fluisterde Walter, die nu echter niet gerust was.

— Zwijgt! snauwde de hertog

Hij keek Margaretha aan en vroeg:

— Weet gij niets van een stuk en een ijzeren koffertje?

— Dat is het, wat ik in mijn geest verloren had! riep Margaretha uit. Ja, ja, de hertogin liet u het kasteel na... de klerk schreef het stuk... het ligt in een ijzeren koffertje.

— En waar is dat?

— Ik weet het niet... ik heb het niet gezien... maar de hertogin sprak er over .. Dat is het, wat

ik vergeten was... Ja, ja... het ijzeren koffertje.

— Zeg, hebt gij het verborgen?

— Ik heb het niet gezien. Maar de hertogin is niet meer uit de kamer geweest, sinds zij van het kistje sprak. Zoek, heer, zoek!

De oude Margaretha strekte den arm omhoog en aan haar onbestemden blik was het te zien, dat haar geest weder beneveld was. De hertog beval een meid de vrouw naar haar kamer te brengen en goed op haar te passen.

In gedachten verdiept liep hij nog eenigen tijd de kamer op en neer, en liet vervolgens al zijn bedienden roepen. In korte woorden vertelde hij hun, dat hij een ijzeren koffertje miste, en dat hij den vinder een goede belooning zou geven. De kamer der gravin bleef open en ieder mocht vrij zoeken.

Ook Koenraad hoorde deze woorden, en de gedachte, dat hij wellicht de gelukkige vinder kon zijn, deed hem van blijdschap trillen. Dan zou hij het geld niet aannemen, maar verzoeken als page in dienst genomen te worden. Was hij eenmaal zoover, dan werd hij misschien nog een dapper overste.

Het wantrouwen tegen den slotbewaarden kwam weer boven. Niemand was in de kamer der hertogin geweest dan zijn grootmoeder, de klerk en de slotbewaarder, en Walter had gelegenheid genoeg gehad het koffertje te stelen.

Koenraad nam zich voor dien man in het oog te houden, en hij kon er reeds dadelijk mee beginnen, daar de slotbewaarder zich onder de zoekenden bevond. De knaap merkte op, dat hij wel telkens een kast opende, doch er in keek alsof hij zeker wist niets te zullen vinden. En het was of hij spotte met den ijver van de anderen. Koenraad hield zich overtuigd, dat hij den waren schuldige vóór zich had.

Intusschen had ook de slotbewaarder bemerkt, dat de knaap hem gadesloeg. Woedend hief hij zijn stok op en gaf hem een slag op den schouder, onder den uitroep:

— Gij hebt hier niets noodig! Maak dat gij wegkomt, lummel!

Ziedende van drift, vloog Koenraad op den slotbewaarder los om hem den slag terug te geven, toen juist de hertog binnentrad, en door zijn tegenwoordigheid een eind aan den twist maakte.

— Borgen is geen kwietschelden! bromde Koenraad. Dien slag krijgt gij terug, oude gluiper!

Van nu af kon de oude geen stap doen, zonder door den knaap gevolgd te worden.

Reeds twee dagen waren zoo verlopen, zonder dat men het koffertje vond. In het slot was het hoe langer hoe levendiger geworden, daar alle oversten van de regimenten waren aangekomen. Dagelijks werd er beraadslaagd, want de oorlog was nog niet uit.

Dikwijls keek de hertog met een kijker naar de sterren, want hij meende daaruit voorspellingen te kunnen doen. Hij geloofde in de sterren te kunnen lezen, of de strijd gelukkig zou blijken voor hem.

Op een avond stond hij weer in de sombere kamer vóór het raam.

— Wat schitteren de sterren dezen nacht, zei hij. Maar toch bevalt mij de plaatsing der sterren niet, 't is alsof zij Jupiter, mijn ster bedreigen. Zouden de sterren mij waarschuwen dat ik in gevaar verkeer? Neen, het oogenblik is niet gunstig; een schaduw trekt over mijn ster. Wat is dat? Wie durft geweld tegen mij plegen? Wie is het, een mensch of een geest?

De hertog had een slag op het hoofd gekregen. Er gingen eenige oogenblikken voorbij, voor hij tot bezinning kwam.

— Wie sloeg mij daar? herhaalde hij, en zag schuw om zich heen, doch hij bemerkte niemand in de kamer.

Hij zocht in elken hoek, zonder iemand te vinden. Sombor trad hij zijn eigen kamer binnen.

— De slag is mij niet door een menschenhand toegebracht, zei hij. Want wie zou het wagen den hertog van Friedland aan te raken? 't Is zeker een waarschuwing. Mijn ster werd verduisterd en... Ha! nu begrijp ik het, ik ben aan het einde mijner

dagen gekomen. De dood zal spoedig voor mij komen.

De ruwe hertog was zeer bijgeloovig. Droevige gedachten doorkruisten zijn geest, en de slaap kwam niet. Zoo brak de morgen aan.

De hertog wilde niet opstaan.

— Ik ben ziek... en ik zal sterven, zei hij. De sterren hebben het mij verklaard.

Zijn zuster en zijn oversten wilden hem dit uit zijn hoofd praten. Maar het hielp niet. De hertog bleef in zijn kamer en regelde zijn zaken als iemand, die sterven ging. Hij gebruikte bijna geen voedsel en zijn krachten namen zichtbaar af. De dokters kenden de oorzaak van zijn kwaal niet, en hij hoorde al hun voorschriften aan met een spottenden glimlach.

De hertog zond om den overste van het naast-bijgelegen klooster. Hij verhaalde hem het voorgevallene. Hij sprak over den slag dien hij gekregen had zonder dat er een mensch bij hem stond. De abt kon zijn gedachten niet veranderen.

Ook bij de oude Margaretha was na het gesprek met den hertog een ongunstige verandering waar te nemen. Bleek en bevend zat zij in haar stoel en haar geest hield zich voortdurend met het verloren koffertje bezig. Kwam er iemand haar kamer binnen, dan hief zij het hoofd op en riep:

— Zoek het koffertje toch! Roep, zoek...

Het werd echter niet gevonden, hoe men ook zocht, met de hoop op belooning.

Koenraad vooral was ijverig bezig. Hij verloor den slotbewaarder niet uit het oog en had eindelijk opgemerkt, dat deze meermalen des nachts 't kasteel verliet, en zich naar een boschje begaf aan den oever van een klein meer. Hoewel hij hem gevolgd was, had de duisternis hem belet te zien, wat hij daar uitvoerde. Bij het daglicht had Koenraad het boschje onderzocht, maar niets ontdekt, wat hem op het spoor van het koffertje kon brengen.

Op een avond bevond de oude Margaretha zich niet heel wel. Zij verlangde den bijstand van een geestelijke, en Koenraad liep naar het klooster, vanwaar hij met den abt terugkwam. Het sloeg juist elf uur, toen hij de binnenplaats overkwam en iemand zag vertrekken door een poortje, waarvan alleen de slotbewaarder den sleutel had. Haastig bracht Koenraad den abt bij zijn grootmoeder en begaf zich insgelijks naar buiten, de donkere gestalte achterna.

Intusschen was de abt bij Margaretha binnen getreden.

— Ik gevoel dat ik spoedig met mijn lieve hertogin vereenigd zal zijn, zei zij. Ik wil u alleen nog eens herhalen, dat zij en ik onschuldig zijn, dat wij nooit iets slechts tegen den hertog in den

zin hadden. De ware schuldige zal weldra gevonden dat weet ik.

De abt hoorde verder haar biecht, maar wilde Liesbeth niet met de stervende alleen laten. Hij bleef dus op Koenraad wachten.

Plotseling werd de stilte afgebroken. Driftige voetstappen werden gehoord en Koenraad stormde binnen, alsof hij een blijde boodschap bracht.

— Hier, hier, grootmoeder! riep hij. Hier is het kofertje, en ik heb het gevonden!

Met bevende handen betastte de oude het en bezag het.

— Ja, ja! juichte zij, dat is het. Nu zal de hertog weten, dat de hertogin hem alles vergaf.

— O, riep Koenraad vol triomf, wat zal Walter wel zeggen als hij morgen de plaats ledig vindt. Deze slag zal hem nog meer pijn doen, dan dien ik hem laatst heb gegeven.

— Wat, Koenraad, sprak Liesbeth. Hebt gij den slotbewaarder geslagen?

— Ik trof het juist, dat hij vóór het venster van de torenkamer naar de sterren stond te zien. Toen ben ik achter hem gaan staan, en heb hem met de vuist op zijn hoofd geslagen, dien ouden valschaard.

— Maar knaap, wanneer is dat gebeurd? vroeg de abt doodsbleck.

— Ik heb er toch zoo'n groot kwaad niet mee

gedaan? vroeg Koenraad aarzelend. Het gebeurde in denzelfden nacht dat de hertog ziek werd.

— Ongelukkige, riep de abt. Het was de slotbewaarder niet, maar de hertog zelf, wiens leven gij in gevaar hebt gebracht! Hij stond naar de sterren te kijken.

Het schemerde den armen jongen vóór de oogen. Hij durfde den hertog niet meer onder de oogen komen.

— Dadelijk moet ik naar den hertog, zei de abt.

— Neem het koffertje maar mee! zei Koenraad. Dan kan de hertog toch zien, dat ik alles deed om hem te dienen.

— Wees gerust, Koenraad! troostte de abt. Als 't mogelijk is, verzwijg ik den hertog uw naam, en anders zal ik hem om vergeving voor u smeecken.

Met deze woorden verliet de geestelijke haastig de kamer met het koffertje onder den arm.

De oude Margaretha had al dien tijd stil gelegen; nu hief zij het hoofd op en vroeg:

— Waar hebt gij het koffertje gevonden?

De knaap kon slechts snikkend vertellen. Hij was den slotbewaarder gevolgd, en bij het licht der maan had hij gezien dat deze de hand in een hollen eik had gestoken en daarop met een tevreden gelaat het kreupelhout verlaten had. Daar in dien hollen eik, had Koenraad het kistje gevonden.

Intusschen was de abt bij den hertog toegelaten.

Deze lag geheel gekleed, doch doodelijk bleek op zijn legerstede.

— Wat voert u hierheen zoo laat in den nacht? vroeg hij met matte stem.

— Ik kom u vrede brengen, mijn zoon! antwoordde de abt. En dan zal uw lichaam weer tot rust komen en gij geheel herstellen. Het staat niet in de sterren geschreven, dat gij vroeg zult sterven, en het was geen geest, die u geslagen heeft. Die slag is u door een menschenhand toegebracht. Zooeven heb ik dit vernomen, en ik heb mij gehaast uw angst weg te nemen.

De hertog kwam met een ruk overeind. Zijn wenkbrauwen trokken zich samen en zijn gelaat werd rood van toorn.

— Er leeft dus een mensch die het waagde den hertog van Friedland te slaan!

— Hij dacht niet den hertog van Friedland vóór zicht te hebben, maar den slotbewaarder, dien hij, en zooals gebleken is, terecht verdacht, zijn heer de bewuste papieren ontstolen te hebben. De arme jongen is troosteloos en laat u door mij om vergeving bidden. Als een bewijs hoe hij voor u werkt breng ik u hier het verloren koffertje na veel moeite door hem gevonden.

De hertog sloeg een blik op het koffertje en vroeg toen.

— Wie is het, aan wien ik mijn ziekte, maar ook het kistje te danken heb?

De abt noemde nu Koenraads naam, doch een oogenblik later berouwde het hem reeds. De hertog greep naar de zilveren tafelbel en beval den binnentredenden wachter, Koenraad in de gevangenis te werpen.

Verschrikt vroeg de abt hem om barmhartigheid.

— Hij zal de straf krijgen welke hij verdient. Drie kostelijke weken van mijn leven heeft hij bedorven en mij den angst voor den dood doen gevoelen, en daarvoor moet ik voldoening hebben.

— Wees toch niet zoo hardvochtig tegen den armen jongen en bedenk, welk een grooten dienst hij u bewezen heeft.

— Ga heen, eerwaarde vader! Gij hebt uw plicht gedaan; ik zal doen wat ik wil.

Treurig verliet de grijsaard het vertrek en hij ging naar de kamer waar de oude Margaretha woonde. Juist kwamen ook soldaten binnen, die Koenraad meevoerden. Zelf was deze er niet verbaasd over, maar Liesbeth hing hem om den hals en weende zeer.

Met een zwaren sleutelbos in de hand en een grijnslach op het gelaat wachtte den slotbewaarder Koenraad af, en gaf hem nog een duw, toen hij den drempel der gevangenis overschreed.

— Ziet gij nu, booswicht, wat er van trotsche jongens terecht komt, grijnsde hij.

— Raak mij niet aan! riep Koenraad boos. De

put waar gij in vallen zult, zal nog dieper zijn. Denk maar eens aan den hollen eik bij een klein, doch diep meer.

Verschrikt sloot de oude de deur. Zou het geheim dat hij al die jaren zorgvuldig bewaard had, ontdekt zijn? Zou het koffertje verdwenen zijn, en hij geen wraak kunnen nemen?

De hertog veranderde weer van gedachte. Daar stond een overste bij den slotbewaarder, die nog in de gevangenisgang was.

— Gij moet dadelijk Koenraad voor den hertog brengen, zei hij.

Walter gehoorzaamde. Hij was in 't geheel niet gerust.

— Knaap, vertel mij, waar en hoe gij 't koffertje gevonden hebt! zei de hertog.

Koenraad deed dit en Walter had moeite om zijn ontsteltenis te beheerschen.

— Hoe gemeen liegt die knaap, zei de slotbewaarder. Mij beschuldigen. De oude Margaretha wist dat het koffertje bestond... ik niet... en nu vindt haar kleinzoon het. Dat is wel vreemd. Die jongen moest het zoogenaamd vinden en dan mij betichten.

— O, valsche man durft gij mijn eerlijke grootmoeder beschuldigen? riep Koenraad verontwaardigd uit.

— Zwijg! snauwde de hertog. De slotvoogd

kan wel gelijk hebben. Walter, breng den knaap terug in de gevangenis.

Ruw duwde de slotbewaarder hem buiten.

— Heer, ik heb vertrouwen in dien jongen, zei een overste tot den hertog.

— Die knaap heeft het gewaagd mij te slaan... En ik zou mij zoo vergist hebben in den slotbewaarder.

— Die moet toch geweten hebben dat de hertogin u het kasteel naliet...

— Ja, dat is vreemd. In het koffertje is het stuk, door den klerk opgesteld. Maar het geld, dat er in lag is verdwenen. Roep eenige mannen hier.

Terwijl de overste soldaten haalde stond de hertog, die nog altijd te bed lag, op. De mannen kwamen en de kasteelheer liet nu Walter roepen. Deze schrok toen hij de soldaten bemerkte.

— Walter, ik moet op uw kamer zijn, zei de hertog. Ik wil de zaak onderzoeken. Ga mee!

Walter moest gehoorzamen. In de kasten van zijn kamer vond men niets verdachts. Maar de overste, die den slotvoogd een loenschen kerel vond, betastte de muren en klopte er op. En zoo ontdekte hij een geheime bergplaats. Hij liet den wand opensteken en in een kastje lagen met geld, juweelen, die aan de hertogin toebehoord hadden.

— 't Bewijs van uw schuld, riep de hertog uit. Walter voelde dat hij verloren was. Het raam

stond open. Het zag uit op de slotgracht. En hopen nog zwemmend te kunnen ontsnappen, sprong de slotvoogd snel door het venster. Hij botste echter op een vooruitspringend deel van den muur, stortte dan in 't water, dat rood werd van zijn bloed. Hij verdween en kwam niet meer boven. Een half uur later haalde men zijn lijk op.

— De schelm zal ook den klerk vermoord hebben, oordeelde ieder.

V.

— Koenraad heeft mij, den hertog van Friedland, geslagen, dat vergeef ik hem niet, zei de nog trotsche hertog.

Liesbeth ging naar de zuster van den hertog, en smeekte om haar voorspraak voor haar ongelukkigen broeder. Onder tranen vertelde zij waaraan Koenraad zich had schuldig gemaakt, niet wetende, dat hij den hertog voor zich had.

De vrouw beloofde dat Koenraad niet alleen de vrijheid maar ook volkomen vergiffenis zou ontvangen. Zij begaf zich naar den hertog en vond hem aan de schrijftafel zitten, iets wat in dagen niet gebeurd was.

— O, welk een gelukkige dag! riep zij. Het leven is u opnieuw geschonken. Nu gij zoo gelukkig zijt zult gij den armen jongen wel bevrijden.

— Die knaap heeft de hand tegen mij opgeheven, sprak hij. Hij moet sterven.

— Dat is u toch geen ernst? Koenraad heeft u immers de verloren papieren terug gebracht, en straf, maar wel belooning verdiend.

— De belooning zal ik zijn zuster uitbetalen, maar hij moet er voor boeten, dat hij drie weken van mijn leven vergald heeft. Ga nu heen.

Weenend verliet zij het vertrek en deelde Liesbeth mede, dat haar broeder een zware straf wachtte, doch zij hoopte nog altijd den hertog te vermurwen.

Een paar uur later beval de hertog dat Koenraad met het zwaard gedood zou worden. De slotbewoners zagen met treurige blikken de voorbereidselen tot de terechtstelling maken. Op het plein werd een heuvel van zand gemaakt en daarom heen vatten eenige soldaten post. De hertog zelf kwam met zijn gevolg.

De gravin waagde nog een poging om haar broer tot medelijden te bewegen. Met Liesbeth en de kleine Maria aan de hand, naderde zij hem. **Snikkend** wierp Liesbeth zich voor hem neder en Maria liefkoosde haar oom, maar beiden werden met heftige gebaren afgewezen. Koenraad werd binnengeleid. Zoodra hij den hertog bemerkte, knielde hij voor hem neer en vroeg hem om **vergeving voor de beleediging**, die hij hem onwetend had aangedaan. Hij had diep berouw.

In de oogen van alle aanwezigen stonden tranen. Plots kwam daar de oude Margaretha. Zij wankelde aan den arm van een meid.

— De lieve hertogin, uw vrouw heeft u alles vergeven, riep zij tot den hertog. En zoudt gij dan hard en onbarmhartig zijn? Ik zei tot de hertogin, dat zij rustig zou sterven als zij voor u geen wrok had. Maar gij draagt nog haat in uw hart.

En de hertog sidderde, nu hij weer zoo aan zijn vrouw herinnerd werd. Zij had kwaad met goed vergolden... Eerst moest ze voor hem het slot ontvluchten. Veel had zij geleden... En toch vergaf zij alles...

— Leid Koenraad in de gevangenis terug! gebod de hertog.

Hij sloot zich in zijn kamer op en mijmerde. Toen brak zijn hoogmoed. En hij zag in, hoe onrechtvaardig hij geweest was, zelf haalde hij Koenraad uit de gevangenis.

— Knaap, gij zijt vrij en gij zult in mijn dienst treden, sprak hij. Gij hebt mij trouw gediend.

Er was nu weer vreugde op het kasteel. Koenraad trad in dienst van den hertog en Liesbeth in dienst van zijn zuster. En de oude Margaretha stierf in vrede...

Zoo is het oud verhaal over Wallenstein, den hertog van Friedland, een geducht krijgsman, die meende in de sterren te kunnen lezen.

E I N D E.